

EUD KLAR

– en praksisnær vej til motivation
og mestring på efterskolen

EUD KLAR – en praksisnær vej til motivation og mestring på efterskolen

Dokumentation af Halvorsminde Efterskole & Fri Fagskoles forsøgs- og udviklingsprojekt i skoleåret 2025-2026

Denne publikation er udarbejdet i forbindelse med udviklingsprojektet "EUD KLAR – En praksisnær vej til motivation og mestring på efterskolen", som blev gennemført i skoleåret 2025-2026 på Halvorsminde Efterskole & Fri Fagskole.

Forfatter:

Louise Bødker Lindkvist, Pædagogisk Faglig Koordinator
Lise Mikkelsen, Viceforstander
Halvorsminde Efterskole & Fri Fagskole

Videomateriale

Vi anbefaler, at du starter med den digitale fortælling. Her møder du elever, forældre og medarbejdere, som deler deres erfaringer med EUD-Klar. Filmen giver et levende indblik i modellen og danner en god ramme for resten af publikationen. QR-koden til den digitale fortælling findes på publikationens sidste side.

Kontakt

Ønsker du at vide mere om projektet eller arbejde videre med modellen, er du velkommen til at kontakte os:

Louise Bødker Lindkvist, Pædagogisk Faglig Koordinator: lb@halvorsminde.dk
Lise Mikkelsen, Viceforstander: lise@halvorsminde.dk

Layout og produktion

Halvorsminde Efterskole & Fri Fagskole
Udviklet med støtte fra Efterskoleforeningen

INDHOLDSFORTEGNELSE

Manifest	3
Forord	4
Analyse	5
Model	6
Refleksioner	10
Bilag	12

MANIFEST

EUD KLAR – ET PRAKSISNÆRT MANIFEST

EUD Klar tager afsæt i følgende forståelser:

- Vi tror på, at alle unge har potentiale for at lykkes i skolen.
- Vi tror på, at elever udvikler sig, når der tages afsæt i deres kompetencer og interesser.
- Vi tror på, at faglig stolthed og håndens arbejde skaber den stærkeste vej til læring.
- Vi tror på, at undervisning skal være mere end bøger – den skal kunne mærkes i hjertet, bruges i hænderne og forstås i hovedet.
- Vi tror på, at kostskolelivet skaber en særlig ramme, hvor relationer, fællesskab og struktur understøtter den praksisfaglige læring.
- Vi tror på, at praksisnær undervisning kan åbne nye veje og skabe retning mod fremtiden.

EUD Klar er Halvorsmindes bud på, hvordan en mere praksisnær skolehverdag kan se ud med fokus på motivation, mestring og meningsfuld læring.

FORORD

Ikke alle unge oplever, at en traditionel skoledag giver mening. Nogle elever lærer bedst gennem håndens arbejde og har brug for en mere praksisnær tilgang for at opleve motivation og mestring – også i de boglige fag.

Efterskolen rummer en særlig mulighed for at tænke undervisning anderledes. Kombinationen af kostskoleliv, stærke relationer og praksisnær undervisning skaber en ramme, hvor elever kan udvikle sig fagligt, personligt og socialt i et forpligtende fællesskab.

Med juniormesterlæreordningen har folkeskolen sat øget fokus på behovet for praksisnære læringsveje. EUD Klar tager afsæt i samme tænkning og viser, hvordan en tilsvarende tilgang kan udvikles og tilpasses i en efterskolekontekst.

Halvorsminde Efterskole og Fri Fagskole er en kombinationsskole, der forener to skoleformer i et unikt efterskolefællesskab. Med afsæt i denne ramme er EUD Klar udviklet som et praksisnært og motiverende kostskoletilbud.

Projektet har haft en tydelig ambition om at styrke elevernes motivation, trivsel og fagligt udbytte med afsæt i deres kompetencer og interesser, samtidig med at de gennemfører folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik. Desuden skal undervisningen være med til at give eleverne retning mod en erhvervsuddannelse gennem arbejdet med praksisfaglige kompetencer.

ANALYSE

Målgruppe

EUD Klar henvender sig til elever i 9. klasse, der motiveres af en praksisnær tilgang til læring. Det er elever, som trives med at arbejde konkret, skabe noget med hænderne og se en tydelig sammenhæng mellem undervisning og virkelighed.

Målgruppen omfatter elever, der har gavn af variation i skoledagen og motiveres af at veksle mellem boglige fag og praksisfaglige opgaver.

I projektet har målgruppen vist sig at være bredere end oprindeligt forventet. Erfaringerne peger på, at modellen også fungerer for elever, som har brug for en ny retning, fx unge, der ikke har bestået 10. klasse og har behov for et mere praksisnært afsæt.

Eksempel på elev i målgruppen

Nadja, 15 år – Håndværk – Kloge Hænder

Nadja er en forsigtig elev, der trives i trygge rammer. Hun motiveres af at arbejde praktisk og har brug for variation i skoledagen for at kunne fokusere på de boglige fag.

I EUD Klar oplever Nadja en hverdag, hvor hun kan udvikle sig i sit eget tempo og opnå mestring gennem konkrete opgaver i værkstedet, hvilket styrker hendes tro på egne evner. Gennem erhvervspraktik hos en lokal smedevirksomhed har hun samtidig fået mulighed for at afprøve sine interesser i praksis og blive klogere på valg af uddannelsesretning.

Baggrund og behov

Der er et stigende fokus på praksisnære læringsveje i grundskolen blandt andet gennem junior-mesterlæreordningen. EUD Klar tager afsæt i samme tænkning og undersøger, hvordan en praksisnær tilgang kan udvikles i en efterskolekontekst.

Vi oplever et tydeligt behov for undervisning, hvor elever i højere grad får mulighed for at arbejde konkret, anvendelsesorienteret og praksisnært som en del af deres skolegang. For nogle elever bliver motivationen stærkere, når undervisningen kobles til virkelige opgaver, faglige interesser og praktiske erfaringer.

EUD Klar sigter særligt mod erhvervsuddannelser og er med til at give eleverne retning i forhold til deres videre uddannelse og arbejdsliv. Samtidig er det vigtigt med tydelig vejledning overfor elever/forældre, da valget kan få betydning for senere uddannelsesmuligheder.

MODEL

EUD Klar i praksis

EUD Klar kombinerer boglig undervisning, praksisfaglig undervisning, erhvervspraktik og efterskoleliv i en fast og genkendelig struktur. Tre dage om ugen undervises eleverne i dansk og matematik, mens de to øvrige dage foregår i skolens værksteder eller i erhvervspraktik i en lokal virksomhed.

Forløbet er integreret i efterskolens hverdag og understøtter motivation, deltagelse og meningsfuld læring gennem variation, fællesskab og praksisnære erfaringer.

Modellen på næste side viser de centrale elementer i EUD Klar.

Modellen udfoldes i de følgende afsnit om værkstedsundervisning, erhvervspraktik og den boglig undervisning.

Værkstedsundervisning

Eleverne i EUD Klar kan vælge mellem fire erhvervsretninger: Business & Event, Gastronomi & Konditori, Håndværk – Kloge Hænder eller Style & Wellness. To dage om ugen indgår eleverne i Fri Fagskoles eksisterende erhvervsretninger og værkstedsmiljøer, hvor de arbejder med konkrete opgaver og arbejdsprocesser inden for den valgte retning og bliver en del af et praksisfagligt fællesskab med andre unge, der deler samme interesser.

I værkstederne får eleverne mulighed for at fordybe sig, udvikle deres kompetencer og dygtiggøre sig inden for det erhverv de interesserer sig for. Undervisningen varetages af faguddannede håndværkere og pædagogisk personale, som guider og understøtter eleverne både fagligt og personligt.

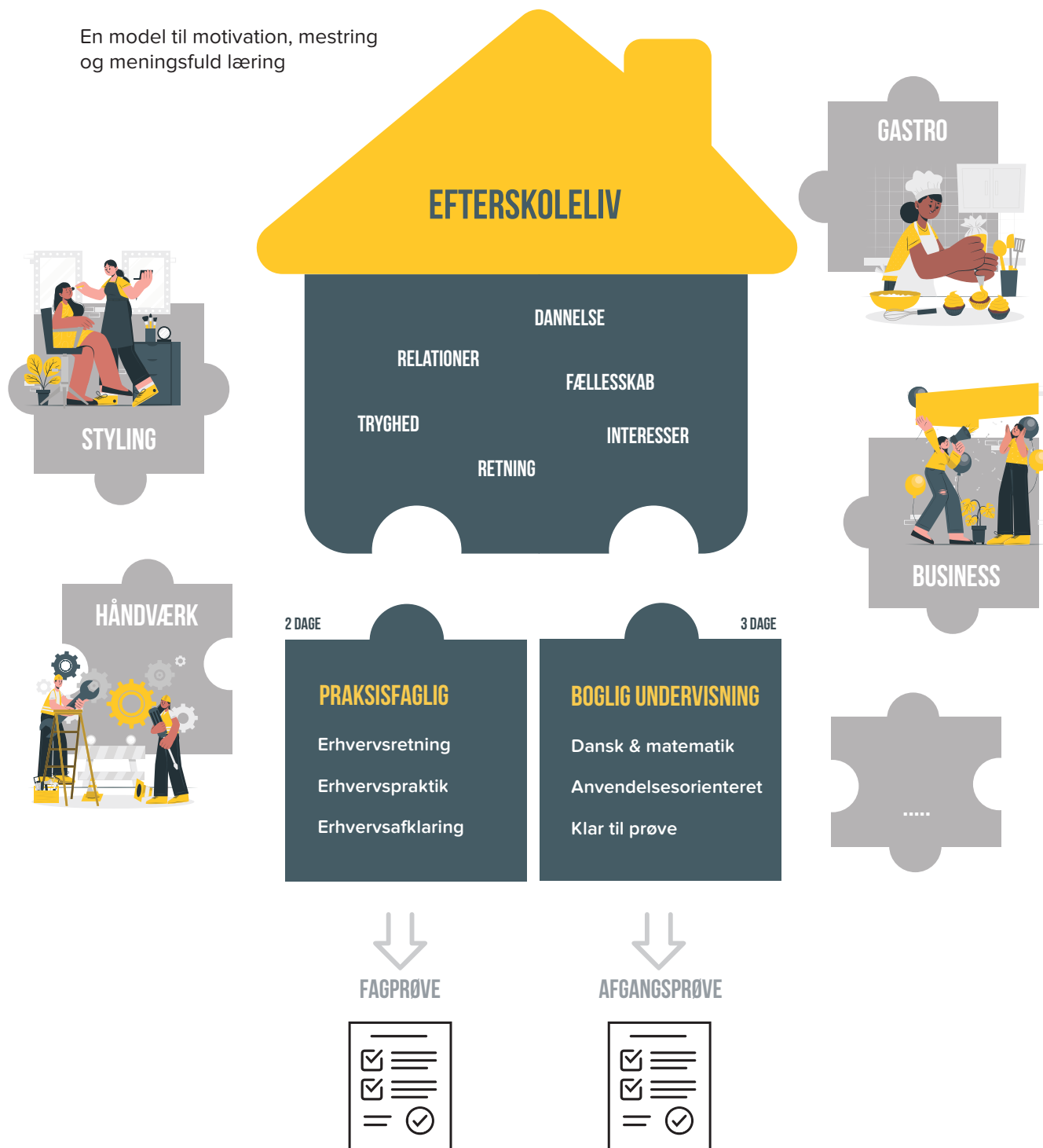
Værkstederne fungerer samtidig som et frirum, hvor eleverne oplever motivation, mestring og mulighed for at arbejde med det, de brænder for. For nogle elever kombineres værkstedsundervisningen med en fast praktikdag hos en lokal virksomhed.

Gennem året arbejder eleverne frem mod en afsluttende fagprøve, hvor de viser deres faglige udvikling gennem et konkret produkt og en arbejdsproces.

EUD Klar

En model til motivation, mestring
og meningsfuld læring

MULIGHEDER BAGEFTER

- ✓ Direkte adgang til EUD
- ✓ Adgang med optagelsesprøve til EUX
- ✓ Adgang med optagelsesprøve til GYMNASIUM

Erhvervspraktik

Praktik kan indgå som en fast del af hverdagen i EUD-Klar gennem en ugentlig praktikdag hos en lokal virksomhed. For elever, der ikke har en fast praktikdag, arbejdes der med erhvervspraktik i flere perioder gennem skoleåret. Praktikforløbene tilrettelægges med udgangspunkt i skolens praktiktrappe, som sikrer en tydelig progression, hvor eleverne gradvist opbygger erfaring, ansvar og afklaring.

Praktiktrappen beskriver et struktureret forløb, hvor eleverne udvikler sig gennem forskellige praktikforløb. De første praktikperioder har fokus på at skabe trygge rammer og de første

erfaringer med arbejdslivet. Herefter får eleverne mulighed for at fordybe sig i et erhverv, afprøve nye brancher og opbygge større indsigt i uddannelse og arbejdsliv.

For nogle elever udvikler praktikken sig til et længerevarende forløb med en ugentlig praktikdag og et tæt samarbejde med virksomheden. For andre ligger værdien i at afprøve flere forskellige erhverv og blive klogere på egne interesser og muligheder.

Målet er ikke, at alle skal nå det øverste trin på praktiktrappen, men at den enkelte elev oplever progression, mestring og større afklaring i forhold til uddannelse og fremtidigt arbejdsliv.

PRAKTIKTRAPPEN

– en model for progression i erhvervspraktik

Et struktureret forløb, hvor eleverne gradvist får mere erfaring, ansvar og afklaring gennem skoleåret.

REFLEKSIONER

En model i udvikling

EUD Klar er udviklet som et praksisnært kostskoletilbud med fokus på motivation, deltagelse og praksisfaglig undervisning. Undervejs i projektperioden har både elevgruppen og forløbets organisering udviklet sig anderledes end først antaget.

Erfaringerne viser, at målgruppen har været bredere og mere sammensat end forventet. Modellen har blandt andet vist sig relevant for elever, der har haft brug for en ny retning og et mere praksisnært afsæt i deres skolegang.

Det har samtidig stillet krav til undervisningen og de voksne omkring eleverne. Erfaringerne peger på, at tydelige rammer, tætte relationer og trygge fællesskaber har haft stor betydning for elevernes motivation og deltagelse – særligt for elever, der ikke tidligere har haft mange gode oplevelser med den traditionelle skoleform.

Projektet har også vist, at det kræver tid og fleksibilitet at arbejde med en elevgruppe med forskellige behov og mål. Samtidig har de mindre hold og den tætte kontakt gjort det muligt for flere elever at deltage mere aktivt og opleve større tro på egne evner i undervisningen.

Det kræver

Erfaringerne fra projektet peger på, at praksisnære læringsveje i en efterskolekontekst kræver tydelige rammer, fleksibilitet og et tæt samarbejde mellem pædagogiske personale, værkstedsundervisere og praktiksteder. Det kræver samtidig tid og relationelt arbejde at skabe trygge læringsfællesskaber for elever med forskellige faglige behov. For flere elever har det haft stor betydning at blive mødt i mindre undervisningsfællesskaber med tæt voksenkontakt og en hverdag præget af genkendelighed og struktur.

Erfaringerne peger desuden på, at det er vigtigt med et tydeligt tilhørsforhold til både klasse, værksted og efterskolefællesskab for at understøtte elevernes deltagelse og motivation i hverdagen.

En refleksion fra projektet har derfor været, om målgruppen i højere grad skal være en del af den traditionelle 9. klasse med flere undervisere koblet på omkring eleverne. Det kan styrke elevernes relationer og tilknytning til det øvrige fællesskab, samtidig med at undervisningen fortsat tilrettelægges med fokus på tryghed og tydelige rammer.

Veje videre

EUD Klar peger på, at efterskolen kan danne en stærk ramme for praksisnære læringsveje, hvor boglig undervisning, praksisfaglige fag og kostskoleliv tænkes tæt sammen.

Modellen er udviklet på en kombinationsskole, hvor eleverne naturligt kan indgå i eksisterende fagretninger og værkstedsmiljøer. Erfaringerne peger samtidig på, at modellen kan tilpasses forskellige skoleformer og organiseres på flere måder afhængigt af skolens rammer og muligheder.

For nogle skoler kan det være gennem værkstedsundervisning og faglokaler, mens det for andre kan tage form gennem faste praktikforløb eller samarbejder med lokale virksomheder. Erfaringerne viser, at det afgørende ikke er den konkrete organisering, men at eleverne møder en praksisnær undervisning med tydelige rammer og gode relationer.

EUD Klar peger særligt mod erhvervsuddannelserne. Samtidig har projektet vist, hvor vigtigt det er med tydelig vejledning og løbende afklaring sammen med eleverne, da valg af fag og undervisningens organisering kan få betydning for senere uddannelsesmuligheder.

Se vores digitale fortælling, som giver et indblik i elevernes hverdag og arbejde i EUD Klar - scan QR-koden.

OVERSIGT OVER EUD KLAR OG JUNIORMESTERLÆRE

KATEGORI	EUD KLAR	JUNIORMESTERLÆRE (FOLKESKOLEN)
LOVGRUNDLAG	Efterskoler er ikke omfattet af juniormesterlæreordningen. JuniorMesterLæreLIGHT er en praksisfaglig model udviklet på Halvorsminde, der lever op til efterskolelovens krav om at undervisningen skal stå mål med undervisningen i folkeskolen (vi henviser til §33 stk. 4 og stk. 5)	Officiel ordning i folkeskolen ifølge folkeskolelovens §9a og §14, stk. 5
MÅLGRUPPE (BESLUTNING)	9. klasse-elever (evt. 8. klasse), der har brug for at kombinere kostskolemiljøet med en mere praksisfaglig skolegang. Det er elevens egen beslutning at tilmelde sig, men det kræver forældrenes samtykke. Valget skal træffes på et oplyst grundlag med kendskab til forløbets indhold, rammer og konsekvenser.	Elever i 8. og 9. klasse, som ønsker en mere praktisk skolegang. Eleven beslutter selv, om de vil i juniormesterlære. Elevens forældre skal give samtykke. Beslutningen skal ske på et oplyst grundlag.
PRAKSISFAGLIGHED	To dage om ugen deltager eleven i praksisfaglig undervisning inden for den valgte fagretning i skolens moderne værkstedsfaciliteter. Forløbet suppleres med erhvervspraktik gennem hele skoleåret, hvor elevens udvikling understøttes af den strukturerede "Praktik-trappe". Skolen finder praktiksted.	Praktikken eller det praktiske undervisningsforløb kan være en til to faste dage om ugen, men kan også planlægges som halve dage eller samles i forløb af en til flere ugers varighed. Eleven (og forældre) finder praktiksted.
FAG	Dansk og matematik (FP9), fagretning og afsluttende fagprøve. Undervisningen er praksisfaglig og står mål med folkeskolen.	Minimum dansk og matematik, mulighed for reduceret fagrække. Øvrige fag besluttet lokalt.
PRØVER	Eleven går til FP9 i dansk og matematik (mundtlig og skriftlig) og afslutter med en fagprøve i sin fagretning. Der udleveres et fagprøvebevis, hvor der er en skriftlig vurdering af elevens personlige, faglige og sociale kompetencer. Der foretages også en evalueringssamtale med elev, underviser og praktiksted.	Eleven afslutter med FP9 i dansk og matematik (mundtlig og skriftlig) og skal opnå mindst 2 i gennemsnit. Der afholdes en evalueringssamtale mellem elev og lærer. Praktiksted kan inviteres. Der er desuden mulighed for frivillige prøver i øvrige fag.

UDDANNELSESVEJE EFTER EUD KLAR

ÅBNE DØRE	VEJE DER KRÆVER AFKLARING	FORHOLD AT VÆRE OPMÆRKSOM PÅ
EUD EUD10 FP10 FGU Frie Fagskoler – som bygger videre på erhvervsretninger og kan føre til optagelse på EUD eller "Ny Mesterlære".	EUX STX HHX HTX Det er dog muligt at komme til optagelsesprøve for at få adgang til de gymnasiale ungdomsudannelser.	Selvom man kan optages på EUD, kan følgende forhold spille en rolle: - Manglende undervisning i fysik/kemi: - Ikke et krav til optagelse på EUD, men kan være en ulempe, hvis eleven senere vil læse videre (f.eks. EUX eller visse specialer) - Manglende engelsk: - Ikke adgangskrav, men kan være nødvendigt i nogle brancher. - Ingen karakterer i øvrige fag: - Ikke i sig selv en hindring, men kan føre til ekstra vurdering fx i form af optagelsessamtale eller optagelsesprøve